

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

OBRAZOVANJE

Strateški cilj: Postizanje ravnopravnosti polova u svim oblastima obrazovanja

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nepostojanje na lokalnom nivou baze podataka po polu za sve nivoe vaspitanja i obrazovanja	-Prikupiti podatke o obrazovanju direktora ustanova	-Učenici -Profesori -Vaspitači	-Područno odjeljenje statistike -Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost uz podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava -Odjeljenje za ravnopravnost	IVkvartal 2014-2017	-Broj i pol djece i nastavnog kadra u školama	-Opština -Donatori -Relevantno ministarstvo
Nedovoljna uključenost i edukovanost u obrazovni sistem i nedostatak podataka o napuštanju školovanja i značaju obrazovanja kod romske populacije	-Anketiranje u romskim naseljima roditelja i djece o njihovim potrebama, -Radionice -Tribine -Medijska kampanja	-Djeca iz romske populacije -Broj učenika iz romske populacije	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Kancelarija za saradnju sa Romima	IV kvartal 2014-2015	-Broj anketiranih -Rezultati ankete	-Opština -Donatori -Relevantna ministarstva

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

Nerazvijena svijest roditelja sa ruralnog područja za dalji nastavak školovanja ženske djece	-Tribine -Informativni materijal	-Ženska djeca i njihovi roditelji sa ruralnog područja	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Kancelarija za rome -Obrazovne ustanove, -NVO -Mediji	I i II kvartal 2014-2017	-Broj tribina, učesnika, distribuiranog info materijala, djevojčica upisnih srednju školu	-Opština -Donatori -Relevantna ministarstva
Nedovoljno obuka o principima i standardima rodne ravnopravnosti za nastavni kadar	-Organizovati u toku godine obuke o rodnoj ravnopravnosti za nastavni kadar seminari, okrugli stolovi	-Nastavni kadar u osnovnim i srednjim školama	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost uz podršku -Ministarstva za ljudska i manjinska prava/Odjeljenje za rodnu ravnopravnost Ministarstvo obrazovanja -NVO -Mediji	Jednom godišnje 2014 -2017	-Broj seminara, radionica, učesnika, -Mišljenje i aktivnost učesnika	-Ministarstvo obrazovanja, -Opština -Donatori -Relevantna ministarstva
Nedovoljno obuka o principima i standardima rodne ravnopravnosti za učenike završnih razreda osnovnih i učenike srednjih škola	-Organizovati u toku godine obuke o rodnoj ravnopravnosti za učenike: radionice, debate, panel diskusije	-Učenici završnih razreda osnovnih i učenici iz srednjih škola	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost uz podršku -Ministarstva za ljudska i manjinska prava/Odjeljenje za rodnu ravnopravnost	Jednom godišnje 2014 -2017	-Broj seminara, radionica, učesnika, -Mišljenje i aktivnost učesnika	-Ministarstvo obrazovanja, -Opština. -Donatori. -Relevantna ministarstva

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

			-Ministarstvo obrazovanja -NVO -Mediji			
Nedovoljna promocija važnosti odgovornog roditeljstva	-Realizacija godišnje kampanje „Odgovorno roditeljstvo,, kroz medijske priloge, radionice, tribine, seminare, realizacija projekata „Škola za roditelje,,	-Stanovnici Bijelog Polja s osvrtnom na roditelje koji izbjegavaju obavezu plaćanja alimentacije i viđanja djeteta, mladi roditelji, samohrani roditelj, razvedeni roditelji, roditelji djece sa problemima u ponašanju	-Opština /Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Centar za socijalni rad -Obrazovne ustanove -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ Odjeljenje za RR -Mediji -NVO	-Kontinuirano	-Broj: radionica, tribina, seminara, medijskih priloga, realizovanih projekata	-Opština, -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

ZDRAVLJE ŽENA

Strateški cilj: Zaštita i unapređenje zdravlja žena

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nedostatak zdravstvene prosvijećenosti žena i nedovoljno znanje o pravima iz zdravstvene zaštite	-Organizovati kampanje povodom Međunarodnog dana zdravlja 7. aprila u cilju upoznavanja sa pravima pacijenata, posebno informisanje o primarnoj zdravstvenoj zaštiti/radio i TV emisije -Info materijal -Okrugli stolovi -Edukacija učenica i studentkinja na temu reproduktivnog zdravlja -Animirati društveno aktivne žene za učešće u kampanji	-Žene na teritoriji opštine BP i žene iz marginalizovane populacije-RAE, OSI	-Opština/ Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Kancelarija za romska pitanja -Dom zdravlja -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ -Odjeljenje za rodnu ravnopravnost -NVO -Mediji	II kvartal 2014 -2017	-Broj: realizovanih aktivnosti, Učesnika, Evaluacioni listovi, Intervjui	-Opština -Dom zdravlja -Redovna sredstva -Donatori
Nedovoljno znanje žena o važnosti prevencije kancera reproduktivnih	-Medijska kampanja o: najmanje jednom godišnje obaviti ginekološki i ultrazvučni	-Žene na teritoriji opštine B	-Opština/ Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Dom zdravlja	2014 2017 kontinuirano	-Broj obavljenih pregleda -Broj ustanovljenih bolesti	-Opština -Ministarstvo zdravlja -Redovna sredstva

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

organa	pregled po preporuci ljekara mamografija, važnosti samopregleda dojki sa uputstvom/samolepljivom nalepnicom		u saradnji sa -Ministarstvom za ljudska i manjinska prava-Odjeljenje za rodnu ravnopravnost, -Ministarstvo zdravlja -NVO -Mediji		-Broj izliječenih žena -Broj podleglih pacijentica	donatori
Nedostatak adekvatnog ginekološkog stola za obavljanje intervencija za žene sa invaliditetom	-Nabavka stola	-Žene sa invalidetom	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost u saradnji sa -Ministarstvom zdravlja -NVO OSI -Mediji	2014-2015	-Obezbjeđen ginekološki sto	-Opština -Fond zdravstva -Donatori
Nepristupačnost i nedostupnost primarnih zdravstvenih usluga za žene i muškarce na seoskom području	-Preventivni pregledi po programu za određenu populaciju tokom cijele godine	-Žene i muškarci sa ruralnih područja	-Dom zdravlja -Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost - -NVO -Mediji	2014 -2017	-Broj: realizovanih pregleda primarne zaštite na selu	-Opština -Ministarstvo zdravlja/ -Dom zdravlja -Redovni izvori -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

Nedovoljna informisanost mladih o reproduktivnom zdravlju	-Izraditi i primijeniti programe prevencije i edukacije mladih oba pola o višestrukoj štetnosti maloljetničkih brakova i trudnoća, naročito za zdravlje žene/radionice, tribine, promotivni materijal	-Djeca i mladi u obrazovnom sistemu opštine Bijelo Polje	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Dom zdravlja -Savjetovalište za mlade i reproduktivno zdravlje -NVO -Mediji	Kontinuirano 2014-2017	-Broj: radionica, tribina, učesnika/ca, mišljenje učesnika/ca	-Opština - Redovna sredstva - Donatori
---	---	--	--	------------------------	---	--

NASILJE NAD ŽENAMA I NASILJE U PORODICI

Strateški cilj: Suzbiti sve oblike nasilja nad ženama i nasilja u porodici, unaprijediti položaj i zaštitu prava žrtava svih oblika nasilja

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nedostatak baze podataka po polu, u koju treba uključiti podatke o slučajevima i oblicima nasilja nad ženama i nasilja u porodici i izrečene sankcije	-Formiranje baza podataka o slučajevima i oblicima nasilja nad ženama i nasilja u porodici -Broj izrečenih sankcija	-Policija, -Tužilaštvo, -Područni organ za prekršaje -NVO -Centar za socijalni rad	-Područno odjeljenje za statistiku -Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Policija -Tužilaštvo -Organ za prekršaje	IV kvartal 2014/2017	-Formirana baza podataka	-Opština, redovna sredstva -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

Nepostojanje fonda za „prvu pomoć, marginalizovanim grupama	-Donošenje Odluke za formiranje fonda za pomoć ženama žrtvama nasilja, zbog siromaštva ove kategorije stanovništva žena žrtava nasilja izmještenih iz svog doma(nemaju imovinu, podstanarke, nezaposlene) ženama korisnicama MOP-a oboljelim od kancera reproduktivnih organa	-Žene žrtve nasilja, stara lica žrtve porodičnog nasilja, korisnice MOP i nezaposlene žene oboljele od kancera reproduktivnih organa	-Opština -Savjet za rodnu ravnopravnost -Skupština opštine -NVO -Mediji	2014- 2017	-Formiran fond, raspoloživa sredstva, -Broj slučajeva	-Opština -Donatori
Prisutnost predrasuda i stereotipa o problemu nasilja u porodici i nasilja nad ženama	-Podizanje nivoa svijesti o problemu nasilja kroz tribine, seminare, predavanja, okrugle stolove, radionice, -RTV emisije na lokalnim medijima,	-Stanovnici opštine Bijelo Polje	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Centar za socijalni rad. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/Odjeljenje za rodnu ravnopravnost -NVO, -Mediji	2014-2017	-Broj :tribina,seminara, radionica, predavanja, okruglih stolova, obuka, učesnika/ca,uključenih volontera/ki, uključenih medija	-Opština -Donatori
Nedostatak kontinuiranih aktivnosti u cilju prevencije svih oblika	-Edukacija i prevencija nasilja nad ženama, trgovine ljudima, promocije programa	-Žene iz BP	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Ministarstvo za	IV kvartal 2014-2017	-Broj: medijskih emisija, priloga, tribina,seminara, radionica, debata	-Opština -Ministarstvo, -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

nasilja	ekonomskog osnaživanja žena, nenasilne komunikacije, slobodnog vremena -Organizovati kampanje „16 dana aktivizma borbe protiv nasilja nad ženama” -Obilježavanje 10. decembra međunarodnog dana ljudskih prava kroz aktivnosti: medijske kampanje, tribine, seminare, radionice, debate, distribucijom info materijala.		ljudska i manjinska prava (Odjeljenje za rodnu ravnopravnost) -NVO, -Mediji			
Neinformisanost o ženskim ljudskim pravima i ostvarivanjem tih prava	-Organizovanje radionica, TV i radio emisija, tribina, okruglih stolova	-Žene iz BP	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava (Odjeljenje za rodnu ravnopravnost) -NVO, -Mediji	2014- 2017	-Broj: radionica, TV emisija, tribina, okruglih stolova	-Opština -Ministarstvo, -Donatori
Neodovoljni kapaciteti za	-Unapređenje prostornih kapaciteta za smještaj	-Kancelarija i Savjet za rodnu	-Opština/Kancelarija za rodnu	2014 - 2017	-Obezbjeden prostor, broj: obuka,	-Opština -Redovna sredstava

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

pružanje usluga smještaja, psihosocijalne podrške ženama žrtvama nasilja	žrtava nasilja, obuke za pružaoce usluga	ravnopravnost -Multidiscipl. tim	ravnopravnost -Centar za socijalni rad -Centar za podršku djeci i porodici -NVO		učesnika/ca, mišljenje učesnika/ca	-Ministarstvo, -Donatori
Nedovoljno informisana šira javnost o problemu nasilja u porodici	-Izrada i publikovanje promotivnog materijala na temu eliminisanja nasilja nad ženama i nasilja u porodici, - brošure, lifleti, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici	-Građani/ke Bijelog Polja	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Centar za socijalni rad -Centar za podršku djeci i porodici -NVO	2014 -2017	-Broj štampanog materijala -Broj distribuiranog materijala -Broj uključenih volontera/ki -Kvalitet materijala	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

EKONOMIJA I ODRŽIVI RAZVOJ (PREDUZETNIŠTVO ŽENA)

Strateški cilj: Ravopran pristup žena i muškaraca ekonomskim resursima i stvaranje jednakih uslova za njihovo korištenje

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nedostatak promocije zakonske regulative za zaštitu žena u svojoj ekonomiji.	-Promovisati postojeće programe preko medija, info materijala, inspekcijskih kontrola i osigurati efikasnu primjenu zakona i podsticati žene na prijavljivanje slučajeva diskriminacije na tržištu rada nadležnim institucijama	-Nezaposlene žene, zaposlene žene, žene iz teže zapošljive kategorije, invalitkinje i predstavnice RE	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Biro rada B.Polje, - Nadležne inspekcije	Kontinuirano 2014-2017	-Broj: priloga u medijima, distribuiranog info materijala, podnesenih prijava i procesuiranih slučajeva	-ZZZCG, -Opština, -Donatori
Nepostojanje baze podataka na lokalnom nivou o rukovodećoj strukturi u preduzetništvu i mala vidljivost postojećih udruženja na nacionalnom nivou	-Formiranje baze podataka o ženskom preduzetništvu u cilju podsticanja preduzetništva kod djevojaka, mladih žena, samohranih majki, žena sa seoskog područja, žena sa invaliditetom -Organizovanje sajma	-Žene preduzetnice i potencijalne preduzetnice	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Sekretarijat za ekonomski razvoj i preduzetništvo -Udruženja preduzetnika -CSR -Udruženja OSI	IV kvartal 2014 – 2017	-Broj žena preduzetnica -Broj realizovanih biznis planova	-Opština -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

			-NVO			
Nedostatak inicijative i nedovoljna uključenost žena sa sela za korištenjem prirodnih resursa i svojih znanja i vještina u okviru njihove zajednice.	Formiranje sekcija za domaću radinost, Studijska putovanja sa razmjenom iskustva, radionice, tribine	Žene sa ruralnog područja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost Mjesne zajednice Turistička organizacija Bijelo Polje Mediji Obrazovne ustanove NVO Udruženje preduzetnika Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/Odjeljenje za rodnu ravnopravnost	2014 /2017	Formirane sekcije Broj: članica radova i izložbi, radionica, tribina, studijskih putovanja, medijskih priloga	Opština, Redovna sredstava Donatori
Neusklađenosti radnih i porodičnih obaveza i nedostatak istraživanja na lokalnom nivou o kvalitetu slobodno provedenog vremena	Telefonska anketa slučajnim uzorkom sa formulisanim pitanjima vezano za porodične obaveze i slobodno vrijeme -Obilježavanje Međunarodnog dana porodice, 15.maj tribune, okrugli stolovi,	-Građani i građanke Bijelog Polja	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/ Odjeljenje za RR -Obrazovne ustanove -Ministarstvo	2014-2017	-Rezultati istraživanja	-Opština, -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	izložbe dječijih radova, pozorišne predstave		kulture -Mediji -NVO			
Neinformisanost o mogućnostima zapošljavanja i samozapošljavanja, tj. otpočinjanje i razvoj sopstvenog biznisa za marginalizovane grupe žena i ostale	-Formiranje tima za edukovanje žena sa seoskog područja i ostalih žena o ekonomskim tokovima u poljoprivrednoj proizvodnji, o pokretanju biznisa, izradi biznis plana, kreditiranju do valorizacije proizvoda kroz povezivanje sa tržištem kroz radionice, tribine, info material, medijsko predstavljanje. -Obilježavanje 15 oktobra, međunarodnog dana žena na selu,	Žene iz BP	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Biro rada -Kancelarija za romska pitanja -Kancelarija za osobe sa invaliditetom -Mjesne zajednice -Udruženje preduzetnika NVO	2014-2017	-Broj: štampanog i distribuiranog materijala, emisija i priloga u lokalnim medijima, radionica, tribina, uključenih žena	-Opština -Biro rada -Donatori
Nedovoljna uključenost žena u sve mjere aktivne politike zapošljavanja	-Prekvalifikacije dokvalifikacije -Javni radovi -Dodatna znanja i obuke	-Žene na evidenciji Biroa rada BP	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -ZZZCG/Biro rada BP -Kancelarija za	2014 – 2017	-Broj realizovanih programa	-Opština -Biro rada -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

			romska pitanja -NVO			
Nedovoljna uključenost žena RAE u neformalno obrazovanje/sticanje novih znanja i vještina	-Obuke za cvjećarke, sobarice, higijeničarke	-Žene Romkinje na evidenciji Biroa rada BP	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -ZZZCG/Biro rada -Kancelarija za saradnju sa Romima, -NVO	2014-2017	-Broj realizovanih programa	-Opština -Biro rada -Donatori
Nepostojanje vlasništva nad imovinom kod žena potrebnog za započinjanje sopstvenog biznisa	-Organizovanje medijske kampanje za unapređenje shvatanja šire javnosti za izmjenu tradicionalnog pristupa imovini i vlasništvu nad imovinom koju nasleđuju ženska djeca	-Građani/ki Bijelog Polja	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Asocijacija poslovnih žena -Biro rada Bijelo Polje -NVO -Mediji -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/Odeljenje za poslove RR	II kvartal 2014-2017	-Broj medijskih priloga, TV i radio emisija	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Nedostatak socijalnih servisa planiranih LAP za socijalnu integraciju	-Otvaranje servisa za pomoć u kući, pomoć u odgajanju djece u kući, njegovanje starih osoba u njihovim kućama	-Žene iz teže zapošljive kategorije, -Samohrani	-Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Asocijacija	2014 -2017	-Broj: otvorenih servisa, pružaoca usluga, korisnika usluga, realizovanih	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

marginalizovanih grupa stanovništva		roditelji, žene žrtve nasilja	poslovnih žena -Privatni preduzetnici -Biro rada Bijelo Polje -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/Odeljenje za poslove RR -NVO		obuka	
-------------------------------------	--	-------------------------------	---	--	-------	--

POLITIKA I ODLUČIVANJE

Strateški cilj: Ravnopravno učešće žena muškaraca na svim nivoima odlučivanja

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nezavršen proces usvajanja Odluke o rodnoj ravnopravnosti	-Donošenje Odluke o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou i ustanovljavanje dana rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou (11.maj 2011. god. datum	-Odbornici SO Bijelo Polje	-Sekretarijat za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti -Kancelarija za rodnu ravnopravnost -SO Bijelo Polje	Do 31.03.2014.	-Usvojena Odluka -štampana i podijeljena odluka svim odbornicima/ima, - dostavljena Odluka svim mjesnim	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	usvajanja prvog LAP za rodnu ravnopravnost, opštine Bijelo Polje)		-Savjet za rodnu ravnopravnost		zajednicama i političkim partijama na lokalnom nivou, - Promovisana iskustava obilježavanja prvog "Dana rodne ravnopravnosti u BP	
Nepostojanje baze podataka po polu za rukovodeća lica i zaposlene u organima Lokalne i državne uprave, kao i u upravnim odborima i savjetima istih	-Formiranje baze podataka; -Upoznavanje rukovodećih lica u državnim organima, organima uprave lokalne samouprave, institucijama te rukovodstva političkih partija na lokalnom nivou, sa obavezom vođenja podataka razvrstanih po polu i značaju ovih podataka; - Medijska promocija aktivnosti; -Okrugli sto na temu: Značaj statističkih pokazatelja u procesu evropskih integracija, sa posebnim osvrtom na rodno osjetljivu statistiku.	-Žene i muškarci na pozicijama odlučivanja	-Opština /Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Područno odjeljenje za statistiku -Javna preduzeća i ustanove -Državne institucije na teritoriji Bijelog Polja U saradnji sa MONSTAT-om I Odjeljenjem za RR Ministarstva za ljudska I manjinska prava	I kvartal 2014 – 2017 Tokom promocije publikacije Žene I muškarci u Crnoj Gori i kontinuirana aktivnost	-Formirana baza podataka, -prikupljeni kontakti lica na pozicijama odlučivanja	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

Mali broj žena zainteresovanih, uključenih i edukovanih za oblasti politika i odlučivanje	-Edukacija i medijska kampanja žena za politički angažman / tribina ili seminara najmanje jednom u godini izbora; Formiranje kluba žena odbornica iz svih političkih partija; Izrada programa rada; Posjeta žena poslanica iz Skupštine CG novoformiranom klubu; Održavanje tematske sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine CG sa savjetom za RR Skupštine BP; Edukacija o potrebi i načinima političkog angažovanja žena na osnovu razrađenog plana obuke (obuke po modelu »ŽENE TO MOGU« radionice i seminari; Medijska kampanja žena za veći politički angažman / tribina ili seminara (povećane	- Žene iz Bijelog Polja, a posebno odbornici/ce, i aktivisti/kinje političkih partija, zaposleni u lokalnoj samoupravi, civilni sektor, studenti/kinje	-Opština/ Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Savjet za rodnu ravnopravnost -Političke partije -Opština -Mediji -NVO	-Godina izbora	-Broj: žena, kvalitet i kvantitet aktivnosti iz kampanje, medijskih priloga, održanih edukacija, sastanaka; formiran klub žena odbornica, povećan broj odbornica i žena u upravnim odborima i mjestima odlučivanja	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
---	---	--	---	----------------	--	---

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	aktivnosti u godini izbora					
Nedostatak „Dana otvorenih vrata,, za kontakt sa odbornicima/cama i upoznavanje sa radom lokalnog parlamenta – podsticanje aktivnijeg učešća žena i podizanja svijesti o značaju učešća u ovoj i sličnim aktivnostima	- Žene u Parlamentu” akcija u kojoj su vrata lokalnog parlamenta otvorena jednom u godini za sve građanke koje žele da razgovaraju sa parlamentarcima/rkama, kada se mogu informisati o radu tog predstavničkog tijela, pravima žena i sl., sa posebnim naglaskom na učešće i potrebe žena sa sela, žena sa invaliditetom, žena koje su u srednjim godinama ostale bez posla, predstavnica RAE populacije, izbjeglih I raseljenih, samohranih majki	-Žene iz Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Skupština opštine -Savjet za rodnu ravnopravnost	-Kontinuirano 2014 /2017	-Broj: posjeta parlamentu, žena učesnica posjeta, postavljenih pitanja, kvalitet pitanja i dobijenih odgovora	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Neinformisanost žena o zakonskoj regulativi iz oblasti rodne ravnopravnosti, o ženskim ljudskim pravima i	-Edukacija žena i šire javnosti kroz tribine, okrugle stolove, radionice, medijske kampanje, izrada	-Građani/ke Bijelog Polja, posebno žene sa prigradskog I seoskog	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Ministarstvo za ljudska i manjinska	-Kontinuirano 2014-2017	-Broj: tribina, radonica, okruglih stolova, medijskih kampanja, priloga i radio i TV emisija,	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

Evropskim integracijama	odgovarajućih brošura, uspostavljanje mreže za pravnu i savjetodavnu podršku u slučajevima diskriminacije po osnovu pola, seksualnog uznemiravanja, invaliditeta, etničke pripadnosti, starosti, i zdravstvenog stanja u skladu sa domaćom i međunarodnom regulativom	područja, I socijalno osjetljive kategorije, studenti/kinje, civilni sector, politički aktivisti/kinje	prava/Odjeljenje za rodnu ravnopravnost		izrađenih brošura, uspostavljena savjetodavna mreža za podršku u slučajevima diskriminacije	
-------------------------	---	--	---	--	---	--

INSTITUCIONALNI MEHANIZMI ZA KREIRANJE I SPROVOĐENJE POLITIKE ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

Strateški cilj: Jačanje i unapređivanje mehanizama za postizanje rodne ravnopravnosti

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nedostatak rodno senzitivnog budžeta	-Uvesti upravljanje budžetskim sredstvima prema polu	-Sekretarijat za finansije -Skupština SO	-Sekretarijat za finansije -Skupština opštine	Kontinuirano	-Usvojen rodno senzitivni budžet	-Opština -Redovna sredstava

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

		BP	-Savjet za rodnu ravnopravnost Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -NVO -Mediji			-Donatori
Nepostojanje Memoranduma o saradnji Kancelarije za rodnu ravnopravnost i relevantnih institucija	-Potpisivanje Memoranduma o saradnji (definisanje obaveza i nadležnosti potpisnika Memoranduma)	-Policija -CSR -Tužilaštvo -Dom zdravlja -Bolnica	-Sekretarijat za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Policija -Dom zdravlja -Tužilaštvo -Osnovni sud -Hitna pomoć -NVO -Mediji	2014	-Potpisan Memorandum	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Nedostatak kontinuiteta rada Kancelarije za rodnu ravnopravnost sa ostalim gradovima u CG	-Održavanje redovnih konsultacija, sastanaka i seminara u okviru uspostavljene mreže koordinatorki/ra na nacionalnom nivou i studijske posjete u	Koordinatorke/ri	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/odjeljenje za rodnu	2014-2017	-Broj: održanih: sastanaka, seminara, studijskih posjeta	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	regionu		ravnopravnost			
Nedovoljna informisanost građana/ki o aktivnostima iz LAP za rodnu ravnopravnost 2014/2017	-Promocija LAP ZA RR opštine BP 2014-2017, Promotivna kampanja uz aktivno učešće članova radne kroz medijsku promociju, radionice, info materijala, -Obilježavanje 8. marta na adekvatan način organizovanjem okruglih stolova, tribina, kulturnih i muzičkih programa	-Građani/ke Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Savjet za rodnu ravnopravnost	-Kontinuirano	-Izveštaj sprovedenoj kampanji	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Nepostojanje sajta Kancelarije za rodnu ravnopravnost	-Izraditi sajt kancelarije	-Građani/ke Bijelog Polja	- Opština	2014	-Otvoren sajt -Kvalitet sadržaja -Posjećenost -Redovno ažuriranje	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Nedovoljna informisanost građana o radu Kancelarije za rodnu ravnopravnost	-Informisanje i edukovanje javnosti u cilju promovisanja Kancelarije za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou kroz pripremu, štampanje i distribuciju promotivnog materijala, RTV emisije,	-Građani/ke Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Odjeljenje za rodnu ravnopravnost -Mjesne zajednice -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/Odjeljenje za	2014 -2017	-Broj : uključenih mjesnih zajednica, -Medija, -Kvalitet materijala	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	tribine, okrugle stolove		RR, -NVO, -Mediji,			
--	--------------------------	--	--------------------------	--	--	--

MEDIJI, KULTURA I SPORT

Strateški cilj: Postizanje rodne ravnopravnosti u medijima, sportu i kulturi - eliminacija predrasuda, stereotipa i afirmacija ženskog stvaralaštva

PROBLEM	AKTIVNOST	CILJNE GRUPE	NOSIOCI AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR	INDIKATORI REZULTATA	IZVORI SREDSTAVA
Nedovoljna uključenost i afirmisanost žena u sportu	- Otvaranje sportskih rekreativnih klubova za žene pri MZ i gradskoj sredini	-Žene Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Obrazovne ustanove -Mjesne zajednice -Mediji -NVO	2014 -2017	-Broj: klubova, članica, kvalitet programa	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Nedovoljno razvijena svijest o značaju predlaganja žena za dobijanje trećejanuarske nagrade	-Medijska kampanja za animiranje javnosti za predlaganje žena kandidatkinja za dobijanje	-Građani i građanke Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -NVO -Mediji	IV kvartal 2014-2017	-Broj predloženih kandidatkinja -Broj priznanja	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	nagrade/okrugli stolovi					
Nedostatak podataka o značajnim ženama iz istorije grada i nedovoljna afirmacija ženskog doprinosa razvoju zajednice	-Organizovati i publikovati istraživanje o zaslužnim ženama - Ustanoviti priznanja za žene za stvaralaštvo, inovativnost, kreativnost u svim oblastima društvenog života	Pisci Novinari Publicisti Žene iz Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -NVO -Mediji -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/Odjeljenje za rodnu ravnopravnost	2014-2017	-Prikupljeni podaci, -Urađena publikacija, -Broj priznanja	-Opština -Redovna sredstava -Donatori
Nedovoljno kvalitetno provedeno zajedničko vrijeme svih članova porodice	-Organizovati porodične ekskurzije na teritoriji CG -Organizovati turistička putovanja za žene i obilazak kulturno istorijskih spomenika CG	-Stanovnici Bijelog Polja, zaposlene i nezaposlene žene	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -TO Bijelo Polje -Mediji -NVO			
Nedostatak sprovođenja politike rodne ravnopravnosti u medijima	-Otvaranje nove rubrike u lok.glasilima "ONA" i preporuka uređivačkim timovima štampanih i elektronskih medija sa područja BP u cilju afirmacije uspješnih žena posebno za žene sa sela	-Žene koje se bave starim zanatima i vještinama i građani/ke	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -TO Bijelo Polje -Ministarstvo za ljudska i manjinska prava/odjeljenje za RR	2014 - 2017	Broj: - medijskih priloga -radio i TV emisija, -učesnika/ca,	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

	- Organizovati radio emisije u kojima bi gostovali stručnjaci na teme o rodnoj ravnopravnosti		-Mediji -NVO			
Mali broj sportsko-rekreativnih klubova za žene	-Iniciranje i pomoć pri organizovanju sportsko-rekreativnih i kulturnih klubova u MZ i cijeloj opštini BP	-Žene Bijelog Polja	Opština/Kancelarija za rodnu ravnopravnost -Obrazovne ustanove -Mjesne zajednice -NVO -Mediji -Sportski klubovi	2014-2017	-Broj registrovanih sportsko-rekreativnih i kulturnih udruženja, udruženja seoskih žena, kao i drugih udruženja i broj uključenih medija	-Opština -Redovna sredstava -Donatori

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

6. ČLANOVI TIMA

Predsjednik Opštine Bijelo Polje, Aleksandar Žurić, imenovao je 18.oktobra 2013. godine, Radnu grupu za izradu Nacrta lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2014 – 2017 godine, u sastavu:

Biljana Bulatović	Predsjednica Savjeta za rodnu ravnopravnost
Dijana Veličković	Lokalna samouprava
Elvir Striković	Kancelarija za rodnu ravnopravnost
Almasa Rizvanović	Lokalna samouprava
Miomir Vojinović	Odbornik u lokalnom parlamentu, predstavnik obrazovnih ustanova
Tanja Dangubić	Radio Bijelo Polje
Azra Hrapović	Radio,,Adriatik,,
Mersudin Medjedović	Odbornik u lokalnom parlamentu, profesor
Nada Ristanović	SOS telefon, nevladina organizacija
Vesna Vujisić	Zavod za zapošljavanje, Biro rada BP
Sabina Ramović	TA,,RAMS,, privrednica

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

7. Saradnici na izradi:

Mustafa Bektašević	- Služba mjesnih zajednica
Danijela Nedović	- Kancelarija za osobe sa invaliditetom
Dragana Karišik	- Zaštita spomenika i spomen obilježja
Suada Drpljanin	- Kancelarija za besplatnu pravnu pomoć / volonterka
Elvira Martinović	- NVO Žene za bolje sutra
Edina Erović	- soc. radnica, članica Savjeta mladih
Adela Međedović	- b.č.menadžer, predstavnik nezaposlenih
Ismet Selimović	- Kancelarija za romska pitanja

8. FINANSIJSKA SREDSTAVA

Sredstva će se obezbijediti iz budžetskih sredstava nosioca aktivnosti kao i iz sredstava donacija i nadležnih ministarstava.

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

9. MONITORING I IMPLEMENTACIJA

Implementacija Lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti obuhvata pored realizacije aktivnosti i praćenje, procjenu napretka i bitno je da ima jasno postavljenu organizacionu strukturu za sprovođenje. U cilju uspješne implementacije LAP-a za postizanje rodne ravnopravnosti potrebno je utvrđivanje institucionalne organizacije za sprovođenje aktivnosti, zasnovane na kvalitetnoj saradnji svih tijela. Tijela u procesu implementacije i monitoringa bi činili:

- Sekretarijat za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti /Kancelarija za rodnu ravnopravnost;
- Savjet za rodnu ravnopravnost;
- Tim za praćenje implementacije i razvoj LAP-a za postizanje rodne ravnopravnosti.

Nadležni Sekretarijat putem Kancelarije za rodnu ravnopravnost bi bio zadužen za koordinaciju implementacije LAP-a za postizanje rodne ravnopravnosti, sprovođenje planiranih aktivnosti, predlaganje i sprovođenje godišnjih akcionih planova koji proističu iz LAP-a, godišnje izvještavanje prema Skupštini opštine o realizovanim aktivnostima, kao i o predstojećim planiranim aktivnostima i izvještavanje prema potrebi i zahtjevu nadležnih iz lokalne uprave.

Savjet za rodnu ravnopravnost kao radno tijelo u Skupštini opštine u okviru svojih nadležnosti učestvuje u implementaciji LAP-a za postizanje rodne ravnopravnosti, daje mišljenje na predložene izvještaje o njegovoj realizaciji, učestvuje u monitoringu, i predlaže njegova poboljšanja, ali isto tako razmatra i učestvuje i u ocjeni „orodnjenosti“ svih dokumenata koji se predlažu i razmatraju na sjednicama Skupštine opštine.

Tim za praćenje implementacije i razvoj LAP-a za postizanje rodne ravnopravnosti će biti sastavljen od predstavnika/ca lokalne uprave, institucija, javnih ustanova, nevladinih organizacija, predstavnika/ca radne grupe koji će predstavljati aktivan resurs i raditi na implementaciji, realizaciji i monitoringu. Planirano je da se Tim bavi stručnim pitanjima razvoja LAP-a, a jedan od zadataka je i stručna pomoć kod pripreme godišnjih akcionih planova.

10. MEDJUNARODNI IZVORI KOJI SE ODNOSU NA RODNU RAVNOPRAVNOST

Potreba uspostavljanja rodnog partnerstva u polititici, obrazovanju, porodičnim odnosima, zatim ekonomskim, socijalnim, građansko-pravnim, kulturnim, sportskim i drugim aktivnostima između žena i muškaraca bila je i ostala u centru interesovanja međunarodne zajednice.

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

„Međunarodni izvori se, nakon ratifikacije, neposredno primjenjuju u unutrašnjem pravu. Ovi dokumenti predstavljaju izvor prava na koji se svako lice može pozvati kada su u pitanju njegova/njena prava i zaštita prava, i osnov su postupanja različitih institucija i državnih organa.

Dvije osnovne grupe međunarodnih izvora relevantne su za oblast rodne ravnopravnosti. Prvoj grupi pripadaju dokumenti usvojeni od strane Ujedinjenih nacija, a drugoj međunarodni dokumenti regionalnog karaktera, usvojeni od strane Savjeta Evrope ili institucija Evropske unije.“¹

Najznačajniji dokument Ujedinjenih nacija u oblasti rodne ravnopravnosti je svakako konvencija koja reguliše zabranu svih oblika diskriminacije žena - **Konvencija o zabrani svih oblika diskriminacije žena iz 1979. godine i Opcioni protokol** uz ovu konvenciju, kao i jedan od najznačajnijih dokumenata koji definiše strategiju djelovanja država i vlada na polju rodne ravnopravnosti i omogućava djelotvorna pravna sredstva za zaštitu po Konvenciji, a sljedeći važan dokument na koji se pozivamo je **Pekinška deklaracija i platforma za akciju iz 1995. godine**. Ovi dokumenti su važni jer osim obaveza za države i vlade predviđaju i instrumente zaštite na polju ostvarivanja jednakih mogućnosti žena i muškaraca.

Standardi UN za postizanje rodne ravnopravnosti proizilaze iz sljedećih dokumenata:

- Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (1948),
- Konvencije o političkim pravima žena (1952),
- Konvencije protiv diskriminacije u obrazovanju (1960),
- Pakta o građanskim i političkim pravima (1966),
- Pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (1966),
- Deklaracije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (1967),
- Deklaracije o zaštiti žena i djece u slučaju opasnosti i oružanom sukobu (1974),
- Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena - CEDAW (1979),
- Deklaracije o eliminaciji zlostavljanja žena (1993),
- Pekinške deklaracije i Platforme za akciju (1995),

¹ Prof dr Marijana Pajvančić, Profesorka Pravnog fakulteta, Novi Sad – “Priručnik za pisanje lokalnih akcionih planova za rodnu ravnopravnost”, str.6. Priručnik je pripremljen u okviru projekta „Osnaživanje žena u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou”, koji su realizovali Centar za preduzetništvo i ekonomski razvoj (CEED) Podgorica u saradnji sa SOS telefonom za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić i Odjeljenjem za rodnu ravnopravnost Ministarstva pravde, koji je finansiran od strane Evropske unije posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

- Univerzalne deklaracije o demokratiji (1997),
- Opcionog protokola za Konvenciju o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama (1999),
- Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti (2000),
- Milenijumske deklaracije UN / 8Milenijumskih razvojnih ciljeva (2000–2015).

„Od **međunarodnih dokumenata** usvojenih na **regionalnom – evropskom nivou**, a koji se neposrednije odnose na oblast rodne ravnopravnosti i njeno ostvarivanje, posebno na lokalnom nivou, **treba ukazati na Evropsku povelju o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou**², koja je pripremljena od strane Savjeta evropskih opština i regiona. Sadržaj je fokusiran na usmjeravanje aktivnosti, snaga i partnerstva lokalnih i regionalnih uprava u cilju postizanja veće ravnopravnosti žena i muškaraca. Ta ravnopravnost bi trebalo da bude, upravo na lokalnom nivou i u kontekstu nadležnosti i odgovornosti lokalnih zajednica za realizovanje potreba i interesa građana i građanki“³

Standardi Evropske unije za postizanje rodne ravnopravnosti

Značaj ljudskih prava, u okviru strategije društvenog i ekonomskog razvoja, jasno je definisan Amsterdamskim sporazumom iz 1997. godine, kojim je Unija iz ekonomske prerasla u političku zajednicu. Ovim sporazumom su pravno regulisana ljudska prava, a naročito princip jednakosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije na osnovu rodne pripadnosti. Sporazumom se zajednica obavezuje da će težiti eliminaciji neravnopravnosti i promovisati ravnopravnost među muškarcima i ženama.

- Pravni akti Evropske unije koji se odnose na rodnu ravnopravnost i jednak tretman žena i muškaraca

Strategija za rodnu ravnopravnost 2011-2015 sadrži pet prioriteta: Ekonomija i tržište rada; Jednake zarade; ravnopravnost na menadžerskim pozicijama; Rodno zasnovano nasilje; Promocija van EU. Strategija 2020.

- Direktiva Savjeta 79/7/EEZ (1978) o progresivnoj primjeni principa jednakog tretmana za muškarce i žene u oblasti socijalne zaštite;

² U prilogu je dat integralni sadržaj ovog dokumenta.

³ Prof dr Marijana Pajvančić, Profesorka Pravnog fakulteta, Novi Sad – “Priručnik za pisanje lokalnih akcionih planova za rodnu ravnopravnost”, str.6. Priručnik je pripremljen u okviru projekta „Oснаživanje žena u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou“, koji su realizovali Centar za preduzetništvo i ekonomski razvoj (CEED) Podgorica u saradnji sa SOS telefonom za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić i Odjeljenjem za rodnu ravnopravnost Ministarstva pravde, koji je finansiran od strane Evropske unije posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

Lokalni akcioni plan za postizanje rodne ravnopravnosti 2014-2017

- Direktiva Savjeta 92/85/EEZ (1992) o uvođenju mjera kojima se podstiče unaprijeđenje sigurnosti i zdravstvene zaštite na radu trudnih radnica i radnica koje su se nedavno porodile ili su na porodijskom odsustvu;
 - Direktiva Savjeta 96/34/EEZ o odsustvu radi brige o djetetu;
 - Direktiva Savjeta 76/207/EEZ o primjeni principa jednakog tretmana za muškarce i žene u odnosu na dostupnost zaposlenja, profesionalnu obuku, napredovanje na radnom mjestu i na uslove rada;
 - Odluka Savjeta 2001/51/EZ: kojom se pokreće program u vezi s Okvirnom strategijom o rodnoj ravnopravnosti;
 - Rezolucija Evropskog parlamenta od 2008.godine o položaju žena u ruralnim sredinama EU;
 - Rezolucija Savjeta od 1995.godine o ujednačenom učešću žena i muškaraca u procesu donošenja odluka itd.
-
- Pravni akti Savjeta Evrope koje se odnose na rodnu ravnopravnost i jednak tretman žena i muškaraca

Ključni zakonski dokumenti o rodnoj ravnopravnosti Savjeta Evrope su: *Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i sloboda*, *Evropska socijalna povelja*, kao i niz preporuka Komiteta ministara i *Deklaracija o rodnoj ravnopravnosti kao preduslov demokratije*; *Preporuka R(2003)3 o ujednačenom učešću žena i muškaraca u političkom i javnom odlučivanju*; *Preporuka R(85) o nasilju u porodici*; *Preporuka R(98)14 o integrisanju rodnog aspekta u javnu politiku*; *Deklaracija o ravnopravnosti muškaraca i žena kao osnovnog kriterijuma demokratije*; *Konvencija o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici*, tzv. *Istambulska konvencija* potpisana 2011.godine; *Preporuka „Rodno budžetiranje kao sredstvo za očuvanje zdravlja žena“*; *Preporuka CM /Rec (2010)5 Odbora ministara/ministrica državama članicama o mjerama za suzbijanje diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta*; *Rezolucija 1728(2010) – Diskriminacija na osnovu seksualne orijentacije i ravnopravnosti polova*; *Rezolucija 176(2004) o uvođenju načela ravnopravnosti polova na lokalnom i regionalnom nivou*.